

81 . Hăpria | Comuna: Ciugud | Județ: Alba | Punct: Capul Dosului | Anul: 2000

Anul: 2000

Cod RAN: 1115.02

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Horia Ciugudean, Adrian Gligor

Instituții: Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia, Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia

Raport

În campania arheologică a anului 2000 s-au deschis două casete arheologice în vederea degajării unei suprafețe cât mai întinse din necropolă. Astfel, am trasat inițial C.1 / 2000, în continuarea casetei C.1 / 1999, având forma literei U (cuprinzând o suprafață de 36 m²), în vederea dezvelirii mormintelor ce au apărut în profilul de S și de E al C. 1 / 1999. Cea de-a doua casetă, de mai mici dimensiuni (C. 2 / 2000 = 3 x 2 m), a fost poziționată în extremitatea nordică a secțiunii magistrale S. 1/ 1998-1999, între m. 9 - 12, tot datorită urmelor de morminte din campaniile precedente.

În total a fost prelevat un număr de nouă (9) morminte, pe care le vom descrie în ceea ce urmează, efectuând numerotarea lor în continuarea celor din campaniile precedente. Astfel, în C. 1 / 2000 a fost identificat pentru început M.10, la o adâncime de doar -0,2 m, format doar din craniul unui individ, inventarul funerar lipsind. M. 11 este scheletul unui adult, depus în poziție chircită, pe partea stângă, cu oasele ușor răvășite, prost conservate datorită adâncimii mici la care a fost îngropat (-0,15 m), orientat cu capul spre SV și picioarele spre NE. M.12, este parțial suprapus de M.11, fiind vorba tot un adult chircit pe partea stângă, cu aceeași orientare, depus la adâncimea de -0,25 m. Pentru amândouă mormintele inventarul lipsește. M. 13 este compus din scheletul puternic chircit al unui adult, foarte bine păstrat, probabil și datorită adâncimii mai mari la care a fost înhumat (-0,5 / -0,55 m), fiind depus pe sterilul arheologic, de culoare galbenă. A fost așezat tot pe partea stângă, dar cu capul spre V și membrele inferioare spre E. Ca inventar, s-a descoperit o scoică depusă la baza picioarelor și o bucată de cremene într-una din mâini. M. 14 este tot scheletul unui adult, așezat în poziție chircită pe partea stângă, orientat cu capul spre SV și picioarele spre NE, fără inventar. Interesant este însă faptul că acesta suprapune un complex semiadâncit, de tip bordei, ce avea o formă ovală, ce conținea fragmente ceramice Coțofeni și material osteologic ce provenea de la animale de talie mare. M. 15 este constituit un mormânt ce conținea doar craniul unui individ, depus la adâncimea de -0,34 m, fără inventar. M. 16 este scheletul chircit al unui adult, orientat cu capul spre V și picioarele spre E, ușor răvășit în ceea ce privește oasele de mici dimensiuni, depus pe steril, la adâncimea de -0,55 m, fără inventar. M. 17 este de asemenea un mormânt extrem de slab păstrat, format doar din craniul și câteva fragmente din membrele superioare ale unui individ, depuse la adâncimea de -0,40 m, fără inventar. Ca și în cazul lui M. 14, acesta suprapunea un complex de tip groapă, de formă circulară, cu diametrul de 1,45 m. Aceasta nu se adâncea foarte mult în steril (- 0,55 m), dar conținea o cantitate apreciabilă de fragmente ceramice Coțofeni (două vase întregibile) și material osteologic.

În caseta a doua, de dimensiuni mult mai mici, a fost dezvelit un mormânt (M. 18) al unui adult în poziție chircită, așezat pe partea stângă, la -0,35 m adâncime. Ca inventar, a fost depusă o cană fragmentară, din care lipsește partea superioară. Aceasta se afla în zona bazinului, iar individul avea una dintre membrele superioare introdusă în ea. În jurul mormântului au mai fost descoperite câteva fragmente ceramice ce aparțin, ca și cana de altfel, fără dubii manifestărilor timpurii ale epocii bronzului.

Astfel, dacă până acum, pe baza ritului și ritualului funerar înclinam să includem aceste morminte în epoca timpurie a bronzului, în urma acestei campanii de săpături suntem siguri de această încadrare,

inventarul funerar al lui M. 18 fiind foarte grăitor în acest sens. După cum am bănuir și până acum, analogiile cele mai apropiate (atât în ceea ce privește ritul și ritualul funerar, dar și inventarul depus ca ofrandă) le găsim în majoritatea necropolelor tumulare ce aparțin bronzului timpuriu transilvănean.

În ceea ce privește stratigrafia și modul de organizare al sitului, am surprins de această dată două componente distincte. Prima, cea mai veche, este reprezentată de locuirea Coțofeni târzie a acestui platou, din care am surprins două complexe (o locuință semiadâncită și o groapă), iar cea de-a doua este constituită de necropola de inhumație, aparținând epocii bronzului, ce suprapune așezarea Coțofeni mai sus menționată.

Relativ la necropolă, putem afirma de această dată că este de tip plan și se întinde probabil pe o suprafață mai mare decât cea excavată, fiind prima de acest tip, la acest palier cronologic, din spațiul intracarpatic.

Informații suplimentare online

[Raportul 1054 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
